

Minister Zdrowia

PLD.050.2.2025.UJ
Warszawa, 03 lutego 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na Interpelację nr 7313 Pani Małgorzaty Niemczyk Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie monitoringu sprzedaży leków z grupy psychoaktywnych oraz wykazu leków objętych penalizowanym zakazem prowadzenia pojazdów, Minister Zdrowia uprzejmie informuje, co następuje.

Ad. 1 Jaki jest roczny i miesięczny wolumen sprzedaży leków z grupy środków psychoaktywnych w Polsce? Dla porównania: jak przedstawia się roczny i miesięczny wolumen sprzedaży w Polsce leków z grupy antybiotyków?

Na wstępie należy wskazać, że „leki z grupy środków psychoaktywnych” nie stanowią samodzielnej kategorii, wedle której agregowane są dane obrotowe dotyczące produktów leczniczych. Analogiczna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do antybiotyków, które również nie stanowią samodzielnej grupy, wedle której agregowane są dane w rejestrach i systemach działowych. Z powyższych względów przeprowadzenie wnioskowanych analiz nie jest możliwe. We współpracy z Głównym Inspektorem Farmaceutycznym, do którego zadań należy m. in. nadzór nad jakością, obrotem i pośrednictwem w obrocie produktami leczniczymi, przeprowadzono ograniczoną analizę, agregując dane dotyczące tych grup produktów leczniczych, które są należycie reprezentatywne, aby odnieść się do kwestii poruszonych w przedmiotowej interpelacji. Analizy odnośnie substancji kontrolowanych zostały zatem ograniczone do substancji czynnych wymienionych w niniejszej Interpelacji, tzn. kofeina, efedryna, modafinil, metylofenidat, opioidy (w tym morfina, buprenorfina, oksykodon, dihydrokodeina fentanyl) i benzodiazepiny (alprazolamum, bromazepamum, chlordiazepoxidum, clobasamum, clobazamum, clonazepamum, diazepamum, dikalii clorazepas, estazolamum, lorazepamum, lormetazepamum, medazepamum, midazolamum, nitrazepamum, oxazepamum, temazepamum). W przypadku antybiotyków uwzględniono natomiast produkty lecznicze z grup ATC: A07AA, D01AA, D06A, G01AA, J01C, J01XA,

J02AA, J04AD, J04AM, L01D, S01AA. Przedmiotowa analiza została również ograniczona do ostatniego etapu łańcucha dystrybucji, tj. do wydań na linii apteka – pacjent. Przyjmując powyższe ustalono, że obrót w przepływie apteka - pacjent analizowanych produktów leczniczych z grupy leków psychoaktywnych w 2024 r. wyniósł 11,5 mln opakowań (958,5 tys. opakowań miesięcznie), z kolei obrót analizowanych antybiotyków w 2024 r. w tym samym przepływie kształtował się na poziomie 25,4 mln opakowań (2,1 mln opakowań miesięcznie).

Ad. 2 Do jakich grup wiekowych leki z grupy psychoaktywnych trafiają najczęściej? Poproszę o przedstawienie odnośnych statystyk.

Ze względu na, jak podano na wstępie, „leki z grupy środków psychoaktywnych” nie stanowią samodzielnej kategorii, wedle której agregowane są dane obrotowe dotyczące produktów leczniczych, Centrum e-Zdrowia przeprowadziło na potrzebę przedmiotowej Interpelacji analizę recept zrealizowanych w 2024 r. Jako kryterium przyjęto kategorię dostępności, tj. analizie poddano leki z kategorią dostępności Rpw czyli leki wydawane z przepisu lekarza, zawierające środki odurzające lub substancje psychotropowe.

Dane z przeprowadzonej analizy z podziałem na poszczególne grupy wiekowe przedstawia poniższa tabela:

Grupa wiekowa	Liczba recept zrealizowanych w 2024 r., na leki z kategorią dostępności Rpw
<18	199 764
18-64	1 178 639
>65	250 559
nieznana	16 083

Ad. 3. Czy resort prowadzi monitoring wypadków - drogowych i innych - spowodowanych przez osoby będące pod wpływem leków z grupy psychoaktywnych?

Ad. 4 Czy oprócz badania na obecność alkoholu, u uczestników wypadków drogowych przeprowadza się obligatoryjnie skryning substancji psychoaktywnych? Jeśli tak, w jakim procencie ich źródłem są leki?

W kwestii odpowiedzi na powyższe pytania, Minister Zdrowia uprzejmie informuje, że organem właściwym jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ad 5. Czy istnieje ustawowa lista leków, których zażywanie wiąże się z penalizowanym zakazem prowadzenia samochodu? Jeśli nie, to czy resort widzi potrzebę jej stworzenia?

Należy wskazać, że obecnie nie istnieje ustawowa lista leków, których zażywanie wiąże się z penalizowanym zakazem prowadzenia samochodu.

Jednocześnie Minister Zdrowia wskazuje poniżej niektóre substancje wchodzące w skład produktów leczniczych, które określone zostały w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1139):

- 1) Wykaz środków odurzających:
  - a) grupa I-N: morfina, petydyna, fentanyl, oksykodon, difenoksydat, medyczna marihuana, metadon,
  - b) grupa II-N: kodeina, dihydrokodeina, etylomorfin
- 2) Wykaz substancji psychotropowych:
  - a) grupa II-P: pentazocyna, metylofenidat stosowany w leczeniu ADHD oraz ketamina,
  - b) grupa III-P: buprenorfina, cyklobarbitał flunitrazepam,
  - c) grupa IV-P: alprazolam, beznodiazepiny, barbitał, diazepam, estazolam, fenobarbitał, klonazepam, medazepam, nitrazepam, prazepam, tapentadol, temazepam, zaleplon, zolpidem, zopiklon.

W tym miejscu należy również wskazać, że kwestia penalizowanego zakazu prowadzenia samochodu po użyciu leków psychoaktywnych leży we właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości.

W podsumowaniu należy wskazać, że stosowanie każdego produktu leczniczego niesie za sobą możliwość wystąpienia działań niepożądanych, które, szczególnie w przypadku nieprawidłowego lub nadmiernego użycia leku, mogą mieć niekorzystny wpływ na zdrowie i życie pacjenta. Jednym z działań niepożądanych stosowania niektórych leków (w tym nie tylko leków działających na OUN, ale również np. niektórych antybiotyków, leków przeciwhistaminowych czy też leków ocznych) mogą być zaburzenia, które ograniczają sprawność psychomotoryczną i tym samym zwiększają ryzyko nieprawidłowej reakcji organizmu podczas kierowania pojazdem, poprzez wpływ m. in. na zmniejszenie szybkości reakcji, ograniczenie pola widzenia, pobudzenie lub senność, zaburzenia koordynacji ruchów i inne. W tym miejscu należy wskazać, że każdorazowo przed pierwszym zażyciem danego leku, pacjent powinien uważnie zapoznać się z treścią ulotki dołączonej do opakowania, ponieważ zawiera ona informacje ważne dla jego bezpieczeństwa, takie jak m. in.: wskazania, przeciwwskazania, dawkowanie, ostrzeżenia i środki ostrożności, możliwe interakcje, działania niepożądane czy też informacje o wpływie danego leku na prowadzenie pojazdów i obsługiwanie maszyn.

Niemniej, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz.U. z 2024 r. poz. 1287) to lekarz ma obowiązek wykonywać zawód, zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością. Zatem w przypadku gdy występują wątpliwości dotyczące danej terapii, sposobu jej prowadzenia, możliwych do wystąpienia działań niepożądanych w danej terapii, w tym ich wpływu na prowadzenie pojazdów i obsługiwanie maszyn czy też problem z nabyciem danego leku, pacjent powinien skontaktować się z lekarzem prowadzącym leczenie, celem uzyskania niezbędnych informacji, porady lub ustalenia możliwości zastosowania innej, alternatywnej technologii lekowej.

Z wyrazami szacunku,

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/